

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118211848
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118211848.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Evy Šofrankovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Z. R., H.. XX.XX.XXXX, A. XXX, XXX XX A., o zaplatenie 8.767,25 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 19Csp/190/2018-72 zo dňa 10.03.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol cit.:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 7.999,23 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 25.9.2018 do zaplatenia v splátkach vo výške 50 eur mesačne splatných do 15. dňa v mesiaci počnúc 1.7.2020 do úplného vyrovnania dlhu pod stratou výhody splátok.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82 %, o ktorej náhrade bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

2. Súd prvej inštancie vec právne odôvodnil podľa ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 23, podľa § 20 ods. 1 písm. a), podľa § 7 ods. 24 a § 7 ods. 27 Zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj podľa ustanovenia § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

3. Súd prvej inštancie vec skutkovo posúdil tak, že žalovaná je fyzická osoba spotrebiteľka a zo Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru zo dňa 22.03.2017 súd zistil, že žalovaná požiadala banku o poskytnutie spotrebného úveru, typ úveru S. s tým, že žiadala o poskytnutie úveru vo výške 10.300,- eur na dobu 7 rokov a deň splátky určila na 20. deň v mesiaci. Výzvou zo dňa 24.09.2018 nazvanou Výzva na predčasné splatenie úveru banka rozhodla o predčasnej splatnosti celého úveru ku dňu 24.09.2018 a žiadala celú zostávajúcu sumu úveru vo výške 8.953,80 eur, ku ktorej pripočítala poplatok za výzvu vo výške 30,- eur, teda sumu 8.983,80 eur s príslušenstvom uhradiť. Z prehľadu splácania do predčasného splatenia súd zistil, že žalovaná celkom zaplatila sumu 2.300,77 eur, z ktorého na úrok bolo započítaných 716,50 eur, na istinu 1.532,75 eur, na poistné 51,52 eur. Z výsluchu žalovanej súd zistil, že „je vyučená krajčírka a pracuje v spoločnosti G., K..Q..X.. ako krajčírka s minimálnou mzdou. Je klientka banky už dlhší čas s tým, že brala aj od nich nejaké úvery. Pokiaľ ide o tento úver, oslovila ju banka telefonicky

s tým, že jej môžu navýšiť úver, avšak je potrebné starý úver refinancovať. Mala u nich starý spotrebný úver, nevie v akej výške, rovnako chcela refinancovať aj spotrebný úver z L. U. D.. Nevie, aký bol zostatok spotrebného úveru XXXXXX, ktorý sa mal refinancovať a aká konkrétna a konečná suma jej prišla z titulu úveru na účet okrem toho, že žalobca refinancoval obidva úvery. Čo sa týka jej údajov v Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru, bola osobne v pobočke banky, kde sa jej na priemerný čistý mesačný príjem nepýtali, pretože tam má účet, zrejme ten priemerný čistý mesačný príjem videli na jej účte. Pýtali sa jej na výdavky, ale ich nezapísali. Žije v rodinnom dome v A. spolu s matkou, ktorá je dôchodkyňa. Čo sa týka L. Q., kde je uvedený celkový počet kontraktov 47, išlo o to, že v istom čase na naliehanie svojich známych, blízkych aj rodiny, ktorí boli nezamestnaní a nemali finančné prostriedky, brala na svoje meno úvery, tieto úvery potom splácala. Na zaplatenie týchto úverov jej oni poskytovali finančné prostriedky, ale stalo sa, že mnohí z nich nemali finančné prostriedky, aby jej zaplatili, tak zostala dlžná týmto nebankovým spoločnosťami a doteraz voči niektorým nebankovým spoločnostiam má pozdĺžnosti. Čo sa týka tohto konkrétneho úveru a poistenia, bolo jej ponúknuté poistenie úveru s tým, že pokiaľ bude nezamestnaná, bude sa platiť tento úver po určitú dobu. Čo sa týka ďalších písomností, a to Obchodných podmienok a Všeobecných obchodných podmienok, tieto jej boli predložené, ale boli jej predložené súčasne so zmluvou, a kto už len tie drobné písmená tam číta. Podpisovala len to, čo jej bolo ukázané, že je potrebné podpísať. Istý čas tieto splátky aj platila, ale potom sa ozvali z S. C., kde tiež mala dlhy a tak uprednostnila S. C. a tam splácala dlh a už potom na zaplatenie tohto dlhu nemala. Pokiaľ žalobca tvrdí, že zaplatila 2.377 eur, je to možné, splácala aj iné úvery. Opakované upozornenie a výzva na predčasné splatenie úveru jej boli riadne doručené“.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil tak, že považuje vzhľadom na sociálny status žalovanej nie za bežnú, ale za zraniteľnú spotrebiteľku, ktorá skutočnosť bola známa banke z L. Q. B. a zo skutočnosti, že mala už aj úver od banky, ktorý nemohla splácať a mala iba minimálnu mzdu, z ktorej mohla tieto svoje záväzky plniť. Banka mala k tejto klientke pristupovať ako zodpovedný hospodár finančných prostriedkov a šetriť s odbornou starostlivosťou jej bonitu a schopnosť splácať úvery. Banke muselo byť zrejme, keď nesplácala skoršie úvery, že nedokáže ani pri konsolidácii splátky zaplatiť predmetnú čiastku 10.300,-eur, aj keď jej túto sumu požičal na nižší úrok. Súd poukazuje na to, že OP, VOP, Sadzovník poplatkov ako súčasť zmluvy, neboli riadne inkorporované, do zmluvy, nepostačuje u zraniteľného spotrebiteľa ich predloženie súčasne s podpisom zmluvy. V zmluve nie je uvedené splnenie inkorporačnej povinnosti banky voči spotrebiteľovi. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42. Keďže došlo k porušeniu ustanovenia § 7 ods. 27 ZoSÚ, a banka zjavne nekonala s odbornou starostlivosťou, je potrebné úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ. Dôvodný je teda nárok žalobcu na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou sumou, a to 10.300,-eur a zaplatenou sumou 2.377,-eur., čo predstavuje 7.999,23 eur.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku. Vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu súd prvej inštancie ustálil, že žalobcovi patrí voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82 %.

6. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca, a to voči výroku č. II. a III. v rozsahu zamietavej časti a v časti trov konania. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. h), f) a b) Civilného sporového poriadku. Žalobca mal za to, že pri poskytnutí úveru konal v súlade s právnymi predpismi a bonitu žalovanej overil dostatočne. Žalobca bonitu žalovanej preveril jednak reportom z SRBI (Spoločného registra bankových informácií), zo K. S. a na základe údajov poskytnutých žalovanou v žiadosti o úver uvedené doklady o preverení bonity žalovanej boli súdu doručené. Žalobca na posúdenie bonity využil až tri rôzne zdroje informácií. Je zrejme a logické, že existujú aj iné skutočnosti a možnosti preverenia bonity klienta, avšak podstatné je, že zákon nestanovuje povinnosť využiť všetky dostupné možnosti preverenia bonity a nestanovuje ani konkrétne spôsoby overenia. Žiadny zákon ani predpis na ochranu spotrebiteľa nezakazuje a ani len neobmedzuje možnosť banky poskytnúť klientovi viac úverov, banka je obmedzená iba konaním s odbornou starostlivosťou. Vyvodenie záveru, že žalobca konal bez odbornej starostlivosti na základe toho, že poskytol úver žalovanej, ktorá už bola úverovo zaťažaná aj ďalšími úvermi, tak ako to

tvrdí súd prvej inštancie, je absolútne neprijateľné a bez akejkoľvek opory v právnej úprave. Na základe uvedeného tvrdenia by každý ďalší úver, ktorý si dlžník zoberie počas trvania iného úverového vzťahu bol konaním bez odbornej starostlivosti. Cieľom povinnosti konať s odbornou starostlivosťou je preskúmať bonitu klienta a posúdiť, či je schopný plniť si záväzky z ďalšieho úveru. Z reportu SRBI vyplynulo, že k dátumu podania žiadosti o úver žalovaná nemala žiadnu omeškanú splátku, žiadne dlžné, či nesplatené splátky, a teda dodržiavala platobnú disciplínu a všetky svoje záväzky plnila riadne a včas, teda z obsahu tohto registra je zrejmé, že bonita žalovanej bola overená dostatočne. Uvedené závery, ktoré vyplynuli jednoznačne vyvracajú tvrdenie súdu o tom, že žalovaná nesplácala skoršie úvery a nebude schopná platiť ani ďalší úver. Žalobca mal za to, že súd postupoval v rozpore so zákonom, keď mal za to, že žalobca hrubo porušil povinnosť preverovať bonitu klienta. Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 jasne definuje hrubé porušenie, a to ako posudzovanie bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy, alebo registra, na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver. V konaní bolo preukázané, že žalobca za účelom preverenia bonity nahliadol do dvoch registrov, a to K. S. a SRBI a následne vychádzal z dostupných zistení, ktoré umožňovali žalobcovi poskytnúť úver žalovanej. Za situácie, keď zákon jasne definuje hrubé porušenie povinností, pričom konanie žalobcu danej definíciou nezodpovedá, nemôže súd v rozpore so zákonom svojvoľne takéto konanie podriaďiť pod pojem, ktorého definíciou nezodpovedá. Ak by aj súd mal za to, že žalobca nepreskúmal bonitu klienta s odbornou starostlivosťou, následkom porušenia tejto povinnosti by nebola bezúčnosť a bezpoplatkovosť. Žalobca zohľadnil dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a aj účel spotrebiteľského úveru, nahliadal do príslušnej databázy SRBI a K. S. a vychádzal z údajov poskytnutých mu žalovanou v žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru, a teda povinnosť konať s odbornou starostlivosťou v žiadnom prípade neporušil a už v žiadnom prípade sa nejedná o hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010. Druhou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že pokiaľ súd prvej inštancie vytýkal žalobcovi, že súdu bola predložená úverová zmluva v neúplnom znení, poukázal na skutočnosť, že v takomto prípade, ak súd zotrval na tomto svojom tvrdení, mal správne postupovať podľa § 129 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku a poučiť stranu sporu, v danom prípade žalobcu, o nedostatkoch žaloby s uvedením lehoty a spôsobu ako má uvedené nedostatky odstrániť. V tejto skutočnosti poukázal aj na rozhodnutia iných krajských súdov. Treťou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že ním predkladané Všeobecné obchodné podmienky sú súčasťou zmluvy, a to s poukazom jednak na text samotnej zmluvy, rozhodnutie SD EÚ z 09.11.2016 vo veci L. XX/XXX D. L. K. S. E.Á. C., a taktiež vzhľadom na ustanovenie § 273 Obchodného zákonníka. Žalovaná preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou potvrdila podpisom na zmluve, t.j. preukázateľne sa oboznámila so zmluvnou dokumentáciou upravujúcou daný zmluvný vzťah. Zároveň v tomto poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu Košice č. 5Co/190/2018 zo dňa 15.11.2018, v zmysle ktorého Všeobecné obchodné podmienky, resp. Obchodné podmienky a Sadzobník sú súčasťou úverovej zmluvy a klienta zaväzujú aj pokiaľ ich klient nepodpísal, a na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. konania 5Co/241/2018 zo dňa 11.12.2018, v zmysle ktorého spotrebiteľská zmluva nemusí byť vyhotovená ako jediný dokument. Zo žiadnych ustanovení Občianskeho zákonníka nevyplýva, že by v spotrebiteľských sporoch nebolo nemožné upraviť časť zmluvných podmienok vo Všeobecných obchodných podmienkach. Ak prvostupňový súd v svojom odôvodnení tvrdí, že pokiaľ táto skutočnosť nie je upravená v Občianskom zákonníku, je v spotrebiteľských zmluvných vzťahoch vylúčená, toto považuje za absurdné, keďže takýto výklad by znamenal, že na spotrebiteľské zmluvné vzťahy vôbec nemožno použiť úpravu Obchodného zákonníka, a to ani vtedy, ak existuje iná konkurujúca úprava v Občianskom zákonníku. V tomto poukázal na rozsudok Európskeho Súdneho dvora vo veci L. XX/XX a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca v podanom odvolaní žiadal, aby súd prvej inštancie rozhodnutie okresného súdu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú uhradiť žalobcovi aj náhradu trov konania.

7. Žalovaná sa k žalobcom podanému odvolaniu písomne nevyjadрила.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle zásad ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasledujúce CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 380 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnom konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou vadou konania s tým, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie v odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. V prvom rade odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam poukazuje na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

11. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné. Pre posúdenie prejednávanej veci z pohľadu odvolacieho súdu je podstatná v zásade prvá odvolacia námietka žalobcu, ktorá spočíva v tom, že žalobca svojím konaním hrubo neporušil povinnosť preverovať bonitu klienta, keďže v danom prípade došlo k zisťovaniu bonity žalovanej jednak reportom SRBI ako aj zo K. S. a taktiež na základe údajov poskytnutých žalovanou v samotnej žiadosti o úver. Zostávajúce dve odvolacie námietky, a to predloženie úverovej zmluvy v neúplnom znení ako aj skutočnosť, či Všeobecné obchodné podmienky alebo Obchodné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy považuje odvolací súd za irelevantné, a to aj z toho dôvodu, že žaloba bola čiastočne zamietnutá iba pre hrubé porušenie povinností preverovať bonitu klienta, nie z dôvodu, že by samotná žaloba nespĺňala náležitosti a bolo potrebné žalobcu vyzvať na ich doplnenie, resp. rozhodnutie súdu prvej inštancie, kde zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, taktiež nebolo postavené na posúdení Všeobecných obchodných podmienok, či Obchodných podmienok, a teda skutočností či sú, alebo nie sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí iba okrajovo uviedol v ods. č. 20 svojho rozhodnutia, pričom však na týchto skutočnostiach svoje rozhodnutie nepostavil, čo aj vyplýva z riadneho odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

12. K prvej a základnej odvolacej námietke žalobcu odvolací súd uvádza, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zároveň pri hrubom porušení odbornej starostlivosti sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom za hrubé porušenie sa považuje za prvé, posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať. Za druhé, porušenie povinností v zmysle § 7 ods. 19 až 42, teda limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver - DSTI a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu - DTI. Posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver v zmysle ustanovenia § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch vychádza zo základných téz, a to, že každý veriteľ musí poskytovať údaje o úveroch a o ich splácaní aspoň do jedného registra úverov, a to aj bez súhlasu spotrebiteľa, každý veriteľ musí pri poskytovaní úveru alebo jeho navyšovaní preverovať údaje v registri úverov, pričom musí mať dáta z registrov, kde prispievajú aspoň 2/3 spotrebiteľov, najväčší register pritom predstavuje K. C. L. C., K.Q..X.. na Y.K.K., detaily o týchto skutočnostiach sú uvedené v opatrení NBS č. 10/2017 v znení opatrenia 6/2018, príjmy spotrebiteľa predstavujú čisté priemerné príjmy za posledné 3 mesiace, príjmy sa overujú v samotnej banke podľa pohybov na platobných účtoch v K.Á. S. alebo podľa dokladov predložených spotrebiteľom a výdavky spotrebiteľa sa určujú podľa vzorca opatrení plus sa k ním pripočítava splátka úveru. Odvolací súd týmto poukazuje aj na opatrenie NBS č. 10/2017, a to konkrétne na § 2 ods. 1 predmetného opatrenia, v ktorom sa uvádza, že ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa ods. 3 tohto opatrenia a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa ods. 4 tohto opatrenia zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa ods. 5 tohto opatrenia. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch predpokladá, že k posudzovaniu schopnosti splácať úver dochádza aj pri navýšení úveru, pričom okolnosť, že spotrebiteľ už čerpá určitý úver u veriteľa môže, a nemusí znamenať neschopnosť spotrebiteľa splácať nový úver. V danom prípade však skutočnosť, že úver predstavoval sporovými stranami nerozporovanú výšku 10.300,- eur pri výške anuitnej splátky 150,38 eur mesačne k 20. dňu kalendárneho mesiaca a skutočnosť, že žalovaná ako krajčírka pracujúca v spoločnosti G., K.Q..X.. s minimálnom mzdou

v danom prípade spôsobuje, že takéto konanie žalobcu vytvára vysoké predpoklady pre vytvorenie neschopnosti spotrebiteľa splácať nový úver, teda úver, ktorý je predmetom tejto žaloby. Odvolací súd uvádza, že schopnosť splácať úver neznamená len formálne zistiť koľko úverov už spotrebiteľ splatil, resp. prestal neoprávnenne splácať, ale aj zistenie koľko takýchto úverov spotrebiteľ aktuálne spláca a či v tomto konaní uplatnený úver už nepresahuje jeho možnosti, resp. nespôsobí stav, že nebude schopný platiť úvery predchádzajúce alebo úver súčasný. Skutočnosť, že sa jednalo o refinancovanie predchádzajúceho úveru v tomto kontexte nehrá žiadnu rolu, keďže ustanovenie § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch predpokladá posudzovanie schopnosti splácať úver aj pri navyšovaní úveru u rovnakej bankovej, či nebankovej inštitúcie.

14. Aj keď žalobca vychádzal z reportu o preverovaní bonity klienta na základe reportu SRBI, reportu zo K. S. a z údajov poskytnutých žalovanou v žiadosti o úver, nevyhodnotil žalobca toto preskúmanie bonity z pohľadu či nový úver poskytnutý žalobcom nepresahuje reálne možnosti spotrebiteľky a nespôsobí tak u nej platobnú neschopnosť pri úveroch predchádzajúcich alebo súčasnom úvere a zásade taktiež nepristúpil k vyhodnoteniu jej nevyhnutných životných výdavkov. Vykonanú lustráciu v rámci zisťovania bonity žalovanej jednotlivými reportmi nemá veriteľ vyhodnocovať iba z pohľadu či spotrebiteľ je zadlžený, ako je zadlžený, resp. či niektoré z predchádzajúcich záväzkov prestal neoprávnenne splácať. Z vykonaných lustrácií a získaných reportov je povinný veriteľ vyhodnotiť aj situáciu, či je vôbec v reálnych možnostiach spotrebiteľa ďalší úver (resp. navyšovaný úver) riadne splácať. Podľa toho je povinný aj jednotlivé reporty obsahovo posudzovať. V danom prípade však žalobca ako veriteľ z tohto pohľadu ním získané reporty neposudzoval, resp. z nich vyvodil nesprávne závery, keď minimálne zo Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru a z údajov získaných od žiadateľa úveru o jeho príjmoch mal možnosť vyvodiť, že samotná žalovaná pracuje ako krajčírka s minimálnou mzdou, pričom zo samotných reportov mu zároveň bolo zrejmé, že spláca aj iné ďalšie úvery. Vzhľadom na výšku minimálnej mzdy spolu s anuitnou splátkou pre daný úver predstavujúcou sumu vyše 150,- eur mal žalobca ako veriteľ jednoznačne vyvodiť, že poskytnutie úveru, ktorý je predmetom tohto konania by spôsobilo u spotrebiteľky neschopnosť splácať predmetný úver, resp. splácať spolu s týmto úverom iné skoršie úvery. Aj zo samotnej Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru veriteľ zistil skutočnosť, že priemerný čistý mesačný príjem bol žalovanou „neuveďený“, pričom pracovala na pracovnej pozícii ako manuálne pracujúci človek v spoločnosti G., K..Q..X., teda už aj zo samotných údajov poskytnutých žalovanou v žiadosti o úver mohol mať žalobca značné pochybnosti o schopnosti žalovanej splácať tak vysoký úver pri takejto vysokej mesačnej anuitnej splátke. V danom prípade teda možno uzatvoriť, že žalobca hrubo porušil povinnosť preverovať bonitu klienta, a to nie na základe skutočností, že by si nevyžiadal akékoľvek údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, ale, že tieto si iba vyžiadal a posúdil ich iba formálne v tej rovine, že ich získal, avšak údaje v nich nachádzajúce vôbec riadne nevyhodnocoval a takýmto konaním si iba formálne splnil povinnosť uloženú mu § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Možno teda konštatovať, že žalobca pri poskytovaní úveru v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 zároveň nepostupoval s odbornou starostlivosťou a taktiež došlo k hrubému porušeniu jeho povinností v zmysle predmetného zákonného ustanovenia čím, tak ako uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. Možno teda uzatvoriť, že cieľom § 7 ako aj § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (zároveň aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich

dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektoré zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

16. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodovacia činnosť NS ČR: „Dle kasačního soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace.“ (NS ČR sp. zn. 1 As 30/2015). „Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků.“ (NS ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018)

17. Odvolací súd poukazuje zároveň na rozhodovacia činnosť KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 „Záměr finančního sprostředkovatele je často presvědčit nebonitního klienta, který má problémy s kontrolou vlastních finančních toků a hospodářením, aby přistoupil na úvěr, u kterého je v mnohých případech zřejmé, že ho spotřebitel nebude vedet splácet. Finanční sprostředkovatel je motivovaný zanedbat povinnost skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňaznej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnúť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. .... Za hrubé porušenie povinnosti podľa

§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.

18. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobcu nebolo úspešné, v dôsledku čoho má nárok na náhradu trov odvolacieho konania úspešná žalovaná. Keďže žalovanej v odvolacom konaní žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli a ani si ich náhradu neuplatňovala, odvolací súd vyslovil, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).